

БӨЛІМ: БАЛАБАҚША

Балалардың шығармашылығын дамытуда инновациялық тәсілдер

ЖАРИЯЛАНДЫ
09.01.2026СІЛТЕМЕ
<https://bilimger.kz/186499/>**Кипчакбаева Алия Усенбаевна**

Жамбыл обл., Қордай ауд., Сортөбе аул
«Достық» бөбекжай бақшасы.

КІРІСПЕ

Қазіргі мектепке дейінгі білім беру жүйесінде баланың тұлғалық дамуына, оның дербестігі мен шығармашылық әлеуетін қалыптастыруға ерекше мән берілуде. Шығармашылық – баланың қоршаған ортаны өзінше түсінуіне, жаңа шешімдер ұсынуына, стандартты емес ойлауына мүмкіндік беретін маңызды психологиялық-педагогикалық қасиет. Бұл қабілет кейінгі оқу іс-әрекетінде ғана емес, баланың әлеуметтік бейімделуінде де негізгі рөл атқарады. Мектепке дейінгі кезең – шығармашылық қабілеттердің қалыптасуы үшін ең қолайлы уақыт. Осы жаста баланың қиялы белсенді, ойлауы икемді, ал танымдық қызығушылығы жоғары болады. Егер бұл мүмкіндіктер педагогикалық тұрғыдан мақсатты түрде қолдау тапса, баланың шығармашылық әлеуеті тұрақты түрде дамиды. Сондықтан қазіргі балабақшада білім беру үдерісін инновациялық тәсілдер негізінде ұйымдастыру өзекті міндеттердің бірі болып табылады.

Негізгі бөлім

Инновациялық тәсілдер мектепке дейінгі білім беру жүйесінде баланың белсенді танымдық және шығармашылық әрекетін ұйымдастыруға бағытталған. Бұл тәсілдерде бала білімді дайын күйінде қабылдамайды, керісінше оны өз тәжірибесі арқылы меңгереді. Мұндай жағдайда оқу үдерісі баланың ішкі қызығушылығына, зерттеуге деген ұмтылысына сүйенеді, ал шығармашылық осы үдерістің табиғи құрамдас бөлігіне айналады. Инновациялық педагогикалық технологиялардың басты ерекшелігі – баланың дербес ойлауын, құбылыстарды әртүрлі қырынан талдауын және баламалы шешімдерді

табуын қолдауы. Бұл модельде қателесу теріс нәтиже емес, танымдық ізденістің бір кезеңі ретінде қарастырылады. Осындай педагогикалық ұстаным баланың өзіне деген сенімін арттырып, жаңа идеяларды еркін ұсынуына мүмкіндік береді. Бала өз ойын білдіруден қорықпай, шығармашылық бастамасын белсенді түрде жүзеге асырады.

Балабақшадағы дамытушы ортаның рөлі осы үдерісте ерекше мәнге ие. Әртүрлі материалдардың, құралдардың және табиғи нысандардың еркін қолжетімді болуы баланың эксперимент жасауына, зерттеу жүргізуіне және жаңа шешімдерді сынап көруіне жағдай жасайды. Осындай ортада бала өз әрекетін жоспарлауға, нәтижесін салыстыруға және жетілдіруге үйренеді. Бұл шығармашылықты саналы іс-әрекет деңгейіне көтереді. Тәрбиеші мұнда тек бақылаушы емес, баланың ізденісіне бағыт беруші және оны қолдаушы тұлға ретінде әрекет етеді.

Инновациялық тәсілдерді қолдану баланың танымдық, эмоциялық және әлеуметтік дамуына кешенді әсер етеді. Шығармашылық тапсырмаларды орындау барысында бала өз ойын дәл және жүйелі түрде жеткізуге, пікірін негіздеуге, басқа балалардың көзқарасын ескеруге дағдыланады. Мұндай өзара әрекет тәжірибесі оның коммуникативтік қабілеттерін дамытып, ұжымдық жұмысқа бейімделуін жеңілдетеді. Сонымен қатар шығармашылық қызмет балада жағымды эмоциялық күй қалыптастырып, оқу-танымдық белсенділігін арттырады. Тәрбиешінің инновациялық қызметі шығармашылық дамудың негізгі факторы болып табылады. Педагог баланың идеясын бағалап, оны шектемей, керісінше оның дамуына жағдай жасайды. Ол дайын шешім бермей, баланы ойлануға, салыстыруға, өз нұсқасын ұсынуға жетелейді. Осындай серіктестікке негізделген қарым-қатынас баланың шығармашылық белсенділігін күшейтіп, оның жеке ерекшеліктері мен әлеуетінің ашылуына мүмкіндік береді. Осылайша инновациялық тәсілдер мектепке дейінгі ұйымдарда шығармашылықты дамытудың тек әдістемелік құралы ғана емес, баланың тұлғалық қалыптасуына ықпал ететін маңызды педагогикалық жүйе ретінде қарастырылады.

ҚОРЫТЫНДЫ

Балалардың шығармашылығын дамытуда инновациялық тәсілдерді қолдану мектепке дейінгі білім беру жүйесінің сапасын арттырудың маңызды бағыты болып табылады. Бұл тәсілдер баланың ойлау икемділігін, қиялын және дербес әрекет ету қабілетін жүйелі түрде қалыптастырып, оның зияткерлік және тұлғалық дамуына тікелей ықпал етеді. Инновациялық педагогика жағдайында шығармашылық баланың жеке дамуының қосымша элементі емес, оның танымдық белсенділігін, эмоциялық тұрақтылығын және әлеуметтік бейімделуін қамтамасыз ететін негізгі фактор ретінде қарастырылады. Бала шығармашылық әрекет арқылы өз ойын еркін білдіруге, жаңа идеялар ұсынуға және өз мүмкіндігін бағалауға үйренеді.

Инновациялық әдістерді мақсатты және ғылыми негізде қолдану балабақшада

дамытушы ортаның қалыптасуына, педагог пен бала арасындағы серіктестік қарым-қатынастың орнығуына ықпал етеді. Мұндай ортада әр бала өз әлеуетін ашып, шығармашылық тұрғыдан жетілуге мүмкіндік алады.

Сондықтан балабақша тәжірибесінде инновациялық тәсілдерді жүйелі енгізу – болашақта белсенді ойлайтын, дербес шешім қабылдай алатын және өзгермелі әлеуметтік ортаға табысты бейімделетін тұлға тәрбиелеудің тиімді әрі қажетті жолы болып табылады.

Пайдаланылған әдебиеттер

1. Ұзақбаева С.А. Мектепке дейінгі тәрбие негіздері. – Алматы, 2018.
2. Сейсенбаева А.Қ. Мектепке дейінгі педагогика. – Алматы, 2019.
3. Жұмабекова Ф.Н. Балалардың шығармашылық қабілеттерін дамыту әдістемесі. – Алматы, 2020.
4. Баймұханбетова Г.К. Мектепке дейінгі ұйымдардағы инновациялық технологиялар. – Шымкент, 2021.
5. «Балабақша» журналы. – Шығармашылық іс-әрекетке арналған әдістемелік материалдар, 2021–2024.
6. «Мектепке дейінгі білім беру» журналы. – Инновациялық педагогика мәселелері, 2020–2024.
7. «Отбасы және балабақша» журналы. – Баланың шығармашылық әлеуетін дамыту, 2019–2023.
8. Әбдіжапарова Л. Мектепке дейінгі ұйымдарда шығармашылықты дамыту. – Нұр-Сұлтан, 2021.